

Barbara Duvnjak Turšič in Barbara Riman

Pripadniki slovenske manjšine na Hrvaškem v spletnih različicah slovenskih medijev (2015–2025)

Izvleček

Prispevek se osredotoča na položaj pripadnikov slovenske manjšine na Hrvaškem v slovenskih spletnih medijih. Skozi prispevek so nas vodila tri vprašanja: (1) ali so pripadniki slovenske manjšine na Hrvaškem prisotni v izbranih spletnih različicah slovenskih medijev, (2) katere vsebine so bile najbolj zastopane in (3) ali se intenzivnost prisotnosti pripadnikov slovenske skupnosti na Hrvaškem ter vsebine, o katerih so poročali, razlikujejo glede na format medijev. V raziskavi smo uporabili metodo kritične diskurzivne analize, komparacije in deskripcije.

Raziskava je pokazala, da so v slovenski zakonodaji prednostno obravnavani tiskani mediji ter da so pripadniki slovenske manjšine na Hrvaškem v njej manj prisotni kot pripadniki slovenske manjšine v drugih sosednjih državah. Primerjava medijskih hiš Slovenska tiskovna agencija in Delo je pokazala nizko število člankov, namenjenim slovenski manjšini na Hrvaškem, v katerih sta tako Delo kot Slovenska tiskovna agencija največ poročala o politiki. Oddaji Rojaki in Obrazi naših rojakov sta se osredotočili na kulturne dogodke in portrete izbranih pripadnikov tamkajšnje manjšine. Prav slednji sta v obravnavanem desetletju pripravili največ medijskih vsebin o pripadnikih slovenske manjšine na Hrvaškem. Njihova zastopanost je odvisna predvsem od zakonodajnih zavez ter organiziranosti medijev (osredotočenost medija, interes in zmožnost poročanja novinarjev in urednikov). Kljub temu, da smo v slovenskih medijih zaznali prisotnost pripadnikov slovenske manjšine na Hrvaškem ter da ti poročajo o ključnih političnih in kulturnih dogodkih in vprašanjih, je člankov premalo, zato je potrebno bolj poglobljeno in vsakdanje poročanje o življenju in potrebah tamkajšnje manjšine.

Ključne besede: Slovenci na Hrvaškem, slovenski mediji, RTV Slovenija, Slovenska tiskovna agencija, Delo

1 Uvod

V pričujočem prispevku se bomo osredotočili na prisotnost pripadnikov slovenske manjšine na Hrvaškem (PSMH) v slovenskih medijih, česar slovenski raziskovalci doslej še niso poglobljeno proučevali. Omenjene problematike so obravnavali parcialno, predvsem v raziskavah prisotnosti slovenskih manjšin v drugih sosednjih državah Slovenije (Munda Hirnök 1994; Grafenauer & Munda Hirnök 2013; Kotnik 2013; Roncelli 2022). V letu 2024 pa je izšel tudi prispevek Barbare Riman, v katerem se posveča analizi položaja PSMH v izbranih slovenskih in hrvaških medijih (Riman 2024).

S prispevkom želimo odgovoriti na vprašanja: a) ali so PSMH prisotni v izbranih slovenskih spletnih medijih, b) katere vsebine so bile najbolj zastopane in c) ali se odvisno od formata medijev razlikujejo intenzivnost prisotnosti PSMH in vsebine, o katerih so poročali.

Pri iskanju odgovorov na zastavljena vprašanja smo uporabili metode analize, komparacije in deskripcije. Ker so fokus našega dela tematike, ki obravnavajo sodobne socialne, kulturne in politične vidike PSMH, smo kot metodo analize izbrali kritično diskurzivno analizo (KDA), ki temelji na kritični perspektivi (Fairclough et al. 1997; 2001; Van Dijk 2001; 2015). Prispevek z združevanjem različnih disciplin raziskovalcem omogoča boljše razumevanje konteksta na socialni in politični ravni. KDA »[...] želi razumeti, izpostaviti in se upirati družbenim neenakostim...« (Van Dijk 2015), ki jih je pogosto moč najti v javnih medijih, zato je analiza diskurzivnih praks v procesih produkcije in konzumiranja ključnega pomena za prepoznavanje potencialnih družbenih neenakosti.

Podatke o položaju PSMH v slovenski zakonodaji smo pridobili iz uradnih dokumentov Republike Slovenije (RS), natančneje iz sedmih zakonov ter dveh resoluciji RS.¹ Vključitev pregleda zakonodaje je pomembna, ker medijsko poročanje o pripadnikih slovenskih manjšin v sosednjih državah pogosto odraža pravni okvir, ki določa njihove pravice in tudi institucionalno podporo, posledično pa vidnost. Brez razumevanja, kako je položaj PSMH opredeljen v zakonodaji, ni mogoče podati celovitega pregleda situacije o vključevanju PSMH v spletne različice slovenskih medijev. V starem Zakonu o medijih (ZMed 2001) Slovenci na Hrvaškem niso bili omenjeni (Riman

1 Zakon o medijih (ZMed), Zakon o odnosih Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja (ZORSSZNM), Zakon o zunanjih zadevah (ZZZ-1), Zakon o ratifikaciji Sporazuma o sodelovanju v kulturi in izobraževanju med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Hrvaške, Zakon o Radioteleviziji Slovenija (ZRTVS-1), Zakon o ratifikaciji evropske listine o regionalnih ali manjšinskih jezikih (MELRJ), Zakon o ratifikaciji Okvirne konvencije za varstvo narodnih manjšin (MKUNM), Resolucija o položaju avtohtonih slovenskih manjšin v sosednjih državah in s tem povezanimi nalogami državnih in drugih dejavnikov RS (RePASM) ter Resolucija o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2021–2025 (ReNPJP21–25).

2024), kar je, kot bomo videli kasneje v prispevku, vplivalo na (ne)omenjanje PSMH v drugih uradnih dokumentih medijskih hiš. Pregledana in analizirana so bila tudi poročila Varuha človekovih pravic RS (2015–2024), saj med njegove naloge sodi tudi skrb za slovenske državljane in slovensko manjšino na Hrvaškem. Ker poročanje o PSMH določa zakonodaja na državni ravni, smo analizirali tudi letna poročila nacionalnih spletnih medijev, in sicer RTV Slovenija (2015–2024) in Slovenske tiskovne agencije (2020–2024). Pri tem nas je zanimalo, ali so Slovenci na Hrvaškem v njih omenjeni in če so, na kakšen način.

Pri pregledovanju naštetih zakonodajnih, vladnih in medijskih dokumentov smo poskusili identificirati, evidentirati in analizirati vse elemente, v katerih smo prepoznali omembo poročanja o slovenskih manjšinah, natančneje o PSMH. Ob analizi našete dokumentacije smo pregledali, zbrali in analizirali tudi podatke o PSMH v spletnih medijih Delo in Slovenska tiskovna agencija (STA) ter RTV Slovenija, natančneje televizijskih oddajah Rojaki in Obrazi naših rojakov. V želji, da bi pridobili čim boljši vpogled v položaj PSMH v slovenskih medijih, smo nekatere medije kontaktirali in zaprosili za dodatne podatke. V prispevek smo tako uvrstili tudi pisne odgovore korespondenčnih oseb (novinarjev, urednikov ali predstavnikov za odnose z javnostmi) izbranih slovenskih spletnih medijev.

Na začetku prispevka se bomo osredotočili na ključne ugotovitve analize uradnih dokumentov RS. Vsebinski analizi dokumentov bo sledila analiza vsebine izbranih slovenskih spletnih medijev (Delo, STA ter oddaji Rojaki in Obrazi naših rojakov), kjer se bomo podrobneje posvetili tako številu prispevkov o PSMH v posameznem mediju kot tudi njihovi vsebini, ki smo jo razdelili na štiri področja: politika, gospodarstvo, kultura in izobraževanje. V analizo smo vključili vse članke izbranih medijev v časovnem obdobju 2015–2025, kar nam je omogočilo poglobljen vpogled v položaj PSMH v izbranih slovenskih spletnih medijih. Na koncu prispevka bomo vse predstavljene rezultate združili v zaključnih razmislekih, kjer bomo izpostavili ključne ugotovljene pomanjkljivosti, pozitivne vidike ter predloge za nadaljnje raziskovanje obravnavane problematike.

2 PSMH v uradnih dokumentih Republike Slovenije

PSMH imajo med vsemi slovenskimi manjšinami v sosednjih državah najmlajši status manjšine v slovenski zakonodaji. Njihov poseben pravni položaj je bil vzpostavljen leta 1996, ko jih je RS prepoznala z Resolucijo o položaju avtohtonih slovenskih manjšin v sosednjih državah in s tem povezanimi nalogami državnih in drugih dejavnikov RS (RePASM). S tem so pridobili status ene od manjšin v sosedstvu ter z njim povezane pravice, ki jih Slovenija

sistematično zagotavlja v okviru svoje manjšinske politike. V tem smislu so pripadniki slovenske manjšine na Hrvaškem zakonsko zaščiteni tudi na področju medijske zastopanosti.

PSMH so bili v ZMed iz leta 2001 enostavno pozabljeni, čeprav je nastal v času, ko je bila RePASM že sprejeta. Na to so se večkrat odzvali vidnejši PSMH (Riman 2019, 25; ORF 2022), a se je ta spodrseljaj popravil šele dvajset let kasneje. V času pisanja tega prispevka je še vedno veljal stari ZMed in prav zato smo se v zvezi z odsotnostjo PSMH v Zmed obrnili na Varuha človekovih pravic RS (Varuh), ki je zatrdil, da »[...] konkretnih pobud na to temo [...]«² niso dobili (Varuh 2025). Varuh nas je tudi obvestil, da se bodo »o nadaljnjem ukrepanju [...] odločili glede na prejeta pojasnila pristojnih« (Varuh 2025). Pomembno je poudariti, da so se v času pisanja tega prispevka predstavniki Varuha obrnili na Ministrstvo za kulturo, istočasno pa je bil v Državnem zboru RS 3. septembra 2025 sprejet predlog novega Zakona o medijih (ZMed-1), v katerem je zapisano: »Javni interes na področju medijev zajema: pravico državljanov oziroma državljanek Republike Slovenije, Slovencev po svetu, pripadnikov oziroma pripadnic slovenskih narodnih manjšin v Avstriji, Hrvaški, Italiji in Madžarski [...]« (ZMed-1).

Drugi zakon, ki je pomemben za medijsko prisotnost pripadnikov slovenskih manjšin v sosednjih državah, je Zakon o odnosih Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja (ZORSSZNM), ki obravnava finančno podporo pri ustvarjanju tiskanih medijskih vsebin. O avdiovizualnih medijskih vsebinah (radijske, televizijske in spletne vsebine) v tem zakonu ni nobene omembe (ZORSSZNM).

Elektronski način medijskega vključevanja je posebej izpostavljen v RePASM, kjer je v 4. Poglavlju (točka V) zavedeno, da

Republika Slovenija poudarja pomen medijev, posebej elektronskih, za obstoj in razvoj nacionalne zavesti pripadnikov slovenskih avtohtonih manjšin v sosednjih državah. Zato je potrebno zagotoviti sprejem televizijskih in radijskih signalov iz Republike Slovenije na območjih, kjer avtohtona manjšina živi. Potrebno je

2 Iz urada Varuha so nam tako tudi sporočili, da so v letu 2018 uvedli novo podpodročje dela o Slovencih v zamejstvu in po svetu ter izpostavili, da tako pred kot tudi po tem na tem področju niso prejeli veliko pobud. Ravno tako so opozorili, da Varuh o tej tematiki poroča v letnih poročilih, ki smo jih pregledali za časovno obdobje 2015–2024, kot so javnosti na razpolago. Med letoma 2015 in 2017 PSMH niso bili obravnavani. V naslednjih letih so zabeležene določene aktivnosti, v letu 2020 je Varuh poročal tudi o samoiniciativnosti na področju obravnavane tematike, ampak v poročilih PSMH niso posebej opredeljeni in zato tu delu Varuha ne moremo dati posebnega poudarka (Varuh 2015–2024). Naj dodamo, da so nam v dopisovanju omenili, da za obravnavo PSMH niso pristojni, vendar smo zasledili, da so kljub temu obravnavali izzive pripadnikov slovenske manjšine v Italiji in pobude te skupnosti, čeprav se je problematika nanašala na Trst, torej na območje Italije (Varuh 2021, 134–138).

povečati obseg in kakovost obveščanja o avtohtoni manjšini v slovenskem medijskem prostoru.

Zakonodaja se predvsem posveča tradicionalnim medijem (tiskani mediji, radio in televizija) ter za te predvideva tudi določeno finančno podporo, medtem ko elektronske medije omenjajo le v RePASM in ZMed, pa še to bolj spotoma: »Republika Slovenija v okviru proračunskih sredstev za medije zagotavlja sredstva za: [...] pluralnost in demokratičnost vsebin radijskih in televizijskih programov ter elektronskih publikacij [...]« (ZMed). Glede na to, da se RePASM ni posodobila že skoraj trideset let, je verjetno težko prenosljiva na sodobno situacijo, ko gre za današnje elektronske medije. V ZMed-1 so, za razliko od Zmed, v 16. členu opredelili finančno podporo, torej sofinanciranje digitalnega prehoda tiskanih medijskih vsebin.

Neomenjanje PSMH smo zasledili tudi v ZRTVS-1, kjer so Slovenci na Hrvaškem izpuščeni že v 1. členu zakona. Enako očitno je to v 4. členu, medtem ko so v preostalih členih Slovenci v zamejstvu opredeljeni le s splošnim izrazom in ne glede na državo (ZRTVS-1). Temu so se spretno izognili pri STA, kjer se ravna po Zakonu o Slovenski tiskovni agenciji (ZSTAgem) iz leta 2011 in uporabljajo splošni izraz »slovenske narodne manjšine v sosednjih državah« (ZSTAgem).

Glede na to, da ima RS poseben vladni urad za Slovence v zamejstvu in po svetu (USZS), ki je zadolžen za odnose in skrb za Slovence, ki živijo zunaj meja Slovenije, nas je zanimalo tudi, če ta urad razpolaga s podatki, ki se nanašajo na medijsko poročanje o slovenski manjšini na Hrvaškem ter financiranje medijskega udejstvovanja PSMH s strani RS. USZS lahko zagotovi finančno podporo za tisk tiskanih medijev nacionalnega pomena za obveščanje Slovencev v zamejstvu in po svetu, kar je razvidno v 31. členu ZORSSZNM, pa tudi za delovanje elektronskih medijev, kot je razvidno v RePASM, vendar k temu ni obvezan. Ko smo o tem povprašali USZS, smo prejeli odgovor, da s tovrstnimi podatki ne razpolagajo ter »da so sredstva Republike Slovenije praviloma namenjena v okviru javnih razpisov za medije, kjer pa se težko posebej izloči in ovrednoti zgolj poročanje o Slovencih na Hrvaškem« (USZS 2025).

Zaradi omenjenih primerov, ki kažejo na manjšo prisotnost PSMH v zakonskih aktih RS, se je pojavila potreba po preverjanju, v kolikšni meri so bili PSMH zastopani v izbranih slovenskih tiskanih in elektronskih medijih, ter po analizi medijskih vsebin in tematik, povezanih z njimi.

3 PSMH v letnih poročilih RTV Slovenija in STA

Kot je bilo razvidno iz dosedanjih ugotovitev, se kljub obstoječemu zakonodajnemu okviru in obveznostim javnih servisov kaže pomanjkanje jasnih podatkov ter sistematičnih evidenc o financiranju in času, ki ga mediji namenjajo PSMH, v manjši meri pa tudi pripadnikom slovenskih manjšin v drugih sosednjih državah. Analiza dostopnih dokumentov, poročil in korespondence z odgovornimi razkriva, da so informacije pogosto fragmentarne, odgovori pa neenotni ali sploh nedosegljivi, kar onemogoča celovit vpogled s stanje in otežuje potencialno analizo situacije.

Analizirana so bila letna poročila RTV in STA. Iz njih je razvidno, da v letnih poročilih RTV v obdobju 2019–2024 ni mogoče najti zaveze k poročanju o slovenskih manjšinah v zamejstvu. Ob tem je zanimiva ugotovitev, da se je RTV v svojih poročilih med letoma 2015 in 2018 k temu sicer zavezala, a so bili pri tem PSMH izpuščeni (RTV 2018, 3), kar je verjetno posledica starega ZMed:

RTV Slovenija je javni zavod posebnega kulturnega in nacionalnega pomena, ki javno službo na področju radijske in televizijske dejavnosti – z namenom zagotavljanja demokratičnih, socialnih in kulturnih potreb državljanov Republike Slovenije in Slovencev po svetu, pripadnikov slovenskih narodnih manjšin v Italiji, Avstriji in na Madžarskem, italijanske in madžarske narodne skupnosti v Republiki Sloveniji – ter druge dejavnosti opravlja skladno z Zakonom o RTV Slovenija.

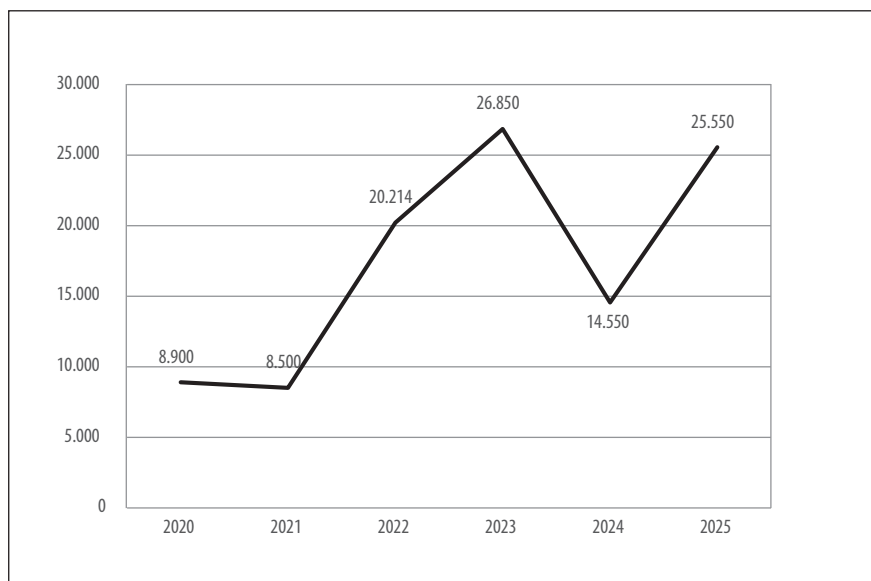
Jasno je, da nepopolna zakonodaja nedvomno vpliva na delovanje organov, v tem primeru medijev. Čeprav so bili PSMH v uvodnih delih poročil (občasno) spregledani, smo našli tudi primere, ko se je o njih poročalo. Slednji se nanašajo predvsem na portal Slovenci v sosednjih državah, kjer Radio Koper kot novi skrbnik portala poroča tudi o PSMH, na načrtovano izobraževanje kolegov novinarjev iz sosednjih držav (ena novinarka iz Hrvaške), 90-letnico Slovenskega doma v Zagrebu ter različne oddaje, kjer so posamično izpostavljeni tudi Slovenci na Hrvaškem. Čeprav se PSMH omenjajo, jih v poročilih za leti 2018 in 2022 ne najdemo, njihova omemba pa tudi v ostalih letih ni pogosta.

Ugotavljamo, da so PSMH v letnih poročilih RTV le redko izpostavljeni, čeprav se v njih na splošno omenjajo Slovenci v sosednjih državah, vendar ne konkretno po posameznih državah. V obravnavanem obdobju izstopajo predvsem oddaje, namenjene slovenskim manjšinam v zamejstvu (Sotočja, Slovencem po svetu, Rojaki, Obrazi naših rojakov, Športel), portal Slovenci v sosednjih državah, umeščanje vsebin, povezanih s Slovenci v sosednjih državah, na Radio Koper, ter različni prispevki o pomembnih dogodkih med

Slovenci v sosednjih državah (kultura, politika, šport, šolstvo, glasba, mladi in čezmejno sodelovanje). Pri tem so najpogosteje uporabljeni izrazi »slovenska manjšina v zamejstvu«, »Slovenci v sosednjih državah«, »Slovenci po svetu«, »slovenski rojaki (v zamejstvu)« ter »rojaki«.

Ker je število minut, ki jih RTV posveča poročanju o PSMH, pomemben podatek, smo zaprosili tudi za to informacijo. Dobili smo odgovor, da ne razpolagajo s statistiko o vsebinah (RTV 2025c). Za podrobnejše informacije so nas napotili k odgovornim urednikom posameznih medijev. Iz korespondence smo tako pridobili le podatke o financiranju poročanja (graf 1) o problematiki Slovencev v sosednjih državah (RTV 2025d) v obdobju 2020–2025, saj podatkov iz drugih let niso posredovali oziroma so nas obvestili, da podatkov samo za problematiko PSMH nimajo.

Graf 1: Sredstva RTV Slovenija za pripravo radijskih in TV programov za Slovence v zamejstvu v EUR (2020–julij 2025)

Vir: RTV 2025d.

Tabela sredstev, ki so nam jo posredovali iz RTV (graf 1), kaže na izreden porast sredstev, ki so bila v letu 2022 namenjena Slovincem v zamejstvu, močan upad v letu 2024 ter ponovno rast v letu 2025, vendar ob tem nismo uspeli pridobiti pojasnil za tako opazno nihanje sredstev v obravnavanem obdobju. V telefonskem pogovoru z urednikom oddaje Rójaki smo izvedeli, da je oddaja v glavnem financirana iz prispevka za RTV naročnino, a da so ob tem del sredstev v zadnjih treh letih uspeli pridobiti tudi prek razpisa USZS (Javni razpis za razpisno področje B: finančna podpora Slovincem po svetu).

Za stroške projekta, natančneje za TV oddajo Rojaki ter rubriko Slovenci po svetu, so v letu 2023 pridobili 6.000,00 €, v letu 2024 8.000,00 € ter v letu 2025 9.000,00 € (USZS 2025a; USZS 2024; USZS 2023).

Ravno tako na RTV ne razpolagajo s podatki, ki bi nam povedali, koliko teh sredstev je namenjenih za teme, povezane s PSMH. Iz organigrama RTV je razvidno, da je znotraj RTV oblikovana komisija za manjšine, ki bi »morala imeti poročila o objavljenih vsebinah o Slovencih v Italiji, Avstriji, na Hrvaškem in na Madžarskem« (RTV 2025e), a jih do konca pisanja prispevka nismo uspeli pridobiti.

Pri pregledu letnih poročil RTV smo torej ugotovili, da se oblike teh poročil spreminjajo, zato je podatke o njihovem načrtovanju in izvedbi programskega načrta praktično nemogoče primerjati. Ilustrativen je primer o oddajah, ki so predvajane na televiziji, natančneje na TV Slovenija, TV Koper in TV Maribor. Ob poskusu primerjave načrtovanega in izvedenega programskega načrta za oddaji Rojaki in Obrazi naših rojakov smo ugotovili, da so na voljo podatki za leti 2022 in 2023 (tabela 1), manjkajo pa podatki preostalih let, ki jih obravnavamo v tem prispevku (2015–2021 ter 2024).

Tabela 1: Načrtovanje in izvedba oddaj Rojaki in Obrazi naših rojakov na RTV 2022–2023

Oddaja Rojaki	Načrtovano št. oddaj	Realizirano št. oddaj
2023 – TV SLO	10	10
2023 – TV KOPER	10	10
2023 – UPE ³ MB/SL ⁴	35	33
2023 – UPE MB/MB ⁵	35	34
2022 – TV SLO	10	9
2022 – TV KOPER	10	9
2022 – UPE MB/SL	35	34
2022 – UPE MB/MB	35	32
Oddaja Obrazi naših rojakov	Načrtovano št. oddaj	Realizirano št. oddaj
2023 – UPE MB/SL	10	8
2023 – UPE MB/MB	10	2
2022 – UPE MB/SL	9	9
2022 – UPE MB/MB	43	30

Vir: RTV 2022, 90–97; RTV 2023, 65–71.

3 Uredniško-producentska enota (UPE)
4 UPE TV Maribor na TV SLO (UPE MB/SL)
5 UPE TV Maribor na TV Maribor (UPE MB/MB)

Kot je vidno iz tabele 1, je število realiziranih oddaj manjše od načrtovanih. Medtem ko je pri oddaji Rojaki razlika med načrtovanim in realiziranim manjša, je pri oddaji Obrazi naših rojakov ta razlika večja in največja na UPE MB v letih 2022 in 2023. Ugotavljamo, da glede števila predvajanih vsebin, namenjenih PSMH, ni nobene kontinuitete, saj je bila oddaja Obrazi naših rojakov predvajana le v UPE TV Maribor, medtem ko je na UPE TV Koper ni bilo na voljo na nobenem televizijskem programu. Poleg tega ni jasno, po kakšnih pravilih so se oddaje predvajale na različnih UPE-ih. Iz poročil tudi ni razvidno, v katerem terminu so bile oddaje prikazane.

Poleg RTV Slovenija je tudi STA zakonsko obvezana k poročanju o slovenskih manjšinah v zamejstvu. Pri zbiranju letnih poročil smo ugotovili, da so na spletni strani STA javno dostopna le letna poročila za obdobje 2020–2024. Edina zagotovljena omemba slovenskih manjšin v zamejstvu je v splošni izjavi o spoštovanju predpisanega zakonodajnega okvira STA: »... STA opravlja javno službo stalnega, celovitega, točnega in objektivnega zagotavljanja informacij o dogodkih v Republiki Sloveniji in po svetu za potrebe javnosti v Republiki Sloveniji, Slovencev po svetu in slovenskih narodnih manjšin v sosednjih državah v slovenskem jeziku ...« (STA 2020, 19). PSMH sami po sebi v nobenem poročilu niso omenjeni.

Čeprav smo tudi STA spraševali za podrobnejša pojasnila o poročilih, nismo prejeli nobenih odgovorov na vprašanja o poročanju o PSMH.

Iz vsebine letnih poročil obravnavanih medijev smo prišli do sklepa, da je v večini primerov nemogoče ugotoviti, ali se določene vsebine nanašajo na PSMH ali na pripadnike slovenske manjšine v drugih sosednjih državah. Obenem smo predvidevali, da bomo iz pridobljenih podatkov lahko naredili analizo o pogostosti omenjanja problematike, povezane s PSMH, kar se na koncu ni izkazalo za pravilno. To pa razkriva širši odnos do obravnavane problematike, ne le do PSMH, ampak do pripadnikov slovenskih manjšin v sosednjih državah nasploh. Iz poročil namreč ni mogoče dobiti jasne slike o dejanskem stanju medijskega poročanja RTV Slovenija in STA o Slovencih zunaj meja Republike Slovenije.

V prispevek smo se odločili vključiti tudi slovenski časopis Delo – enega najstarejših časopisov, ki poroča o vsebinah na nacionalni ravni in tako ni omejen na lokalno območje. Delo je zasebna medijska hiša, njihova letna poročila pa niso javno dostopna, zato z njihove strani nismo uspeli pridobiti nobenih informacij o poročanju o slovenski manjšini na Hrvaškem.

4 Vsebina prispevkov o PSMH v izbranih slovenskih spletnih medijih

Poleg dokumentov in zakonov smo zbrali in analizirali tudi članke, v katerih se omenjajo PSMH (RTV, STA in Delo). Zajeli smo obdobje med letoma 2015 in 2025, pri čemer je treba omeniti, da so v prispevku za leto 2025 zbrani članki, ki so bili objavljeni do vključno 5. 8. 2025. Zaradi heterogenosti zbranih prispevkov – nekateri so bili v obliki spletnih različic tiskanih medijev, drugi pa avdiovizualni – primerjava števila, načina poročanja in vsebine (razen tega, da gre za PSMH) ni bila mogoča. Zato smo primerjali STA in Delo, kjer najdemo predvsem spletne različice tiskanih člankov, ter televizijske oddaje RTV.

Evidentirane in zbrane članke in oddaje smo tudi vsebinsko analizirali in oblikovali štiri skupine: (1) politika (volitve, finance, popis prebivalstva, število Slovencev na Hrvaškem); (2) kultura (praznovanje dneva narodnih manjšin na Hrvaškem, koncerti, razstave, plesne prireditve, literarnost, manjšinski mediji, narodne identitete, znani obrazi, zgodovina, slovenska društva na Hrvaškem – dogodki, obletnice, vprašanje mladih); (3) gospodarstvo (infrastruktura, gradbeništvo, kmetijstvo) in (4) izobraževanje (jezik, izobraževanje v šolah, raziskovalni inštituti). Pomembno je poudariti tudi, da se v določenih člankih in oddajah vsebine prekrivajo in je zato včasih težko določiti, v katero skupino posamezen članek vključiti.⁶

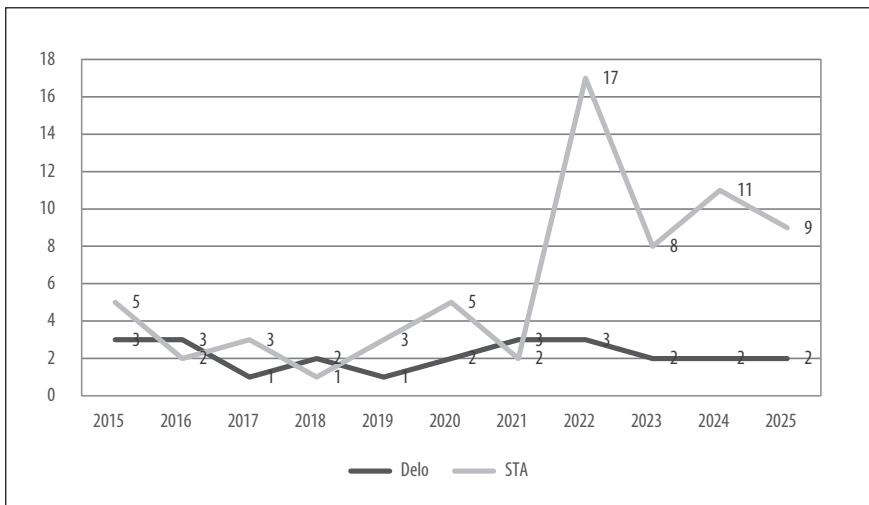
Podatki za Delo in STA, razvidni iz grafa 2, kažejo na zelo nizko število člankov o PSMH.

Graf 2 kaže, da je število člankov o PSMH v Delu manjše kot na portalu STA. Porast člankov STA je očiten v letu 2022, ko je objavljenih rekordnih 17 člankov. To je možno povezati s prihodom nove dopisnice v Zagreb in primarnim interesom za problematiko PSMH. Medtem ko Delo v zadnjih letih kontinuirano beleži dva prispevka letno, v STA to število variira in je vse od leta 2022 relativno visoko.

Analizirali smo tudi vsebino oddaj, predvajanih na RTV Slovenija. Tako oddaja Rojaki kot Obrazi naših rojakov pred letom 2020 nista obstajali. Oddaji Rojaki in Obrazi naših rojakov sta »... most med domovino in Slovenci, ki živijo zunaj njenih meja« (RTV 2025a) in poročata predvsem o tem, kaj se v sosednjih državah Slovenije dogaja med pripadniki slovenske skupnosti. Primerjava števila oddaj, ki so vsebinsko povezane s PSMH, je prikazana v grafu 3.

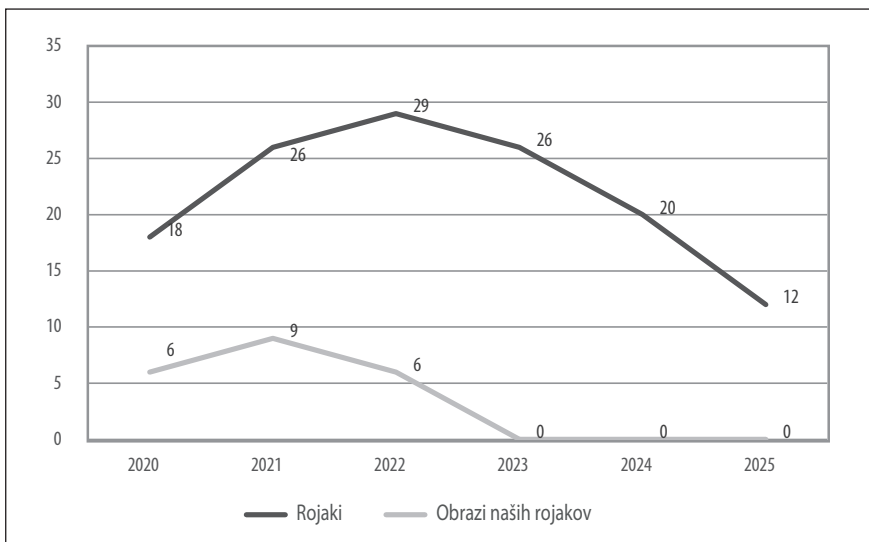
6 Pri zbiranju člankov za prispevek sta bila vključena tudi Michelle Samardžić in David Glažar, oba člana Slovenskega doma KPD Bazovica na Reki.

Graf 2: Število medijskih objav o PSMH v slovenskih spletnih medijih Delo in STA v obdobju 2015–2025

Vir: Riman et al. 2025, 6–9; 19–26.

Graf 3: Število prispevkov o PSMH v oddajah Rojaki in Obrazi naših rojakov

Vir: Riman et al. 2025, 30–40; 41–42.

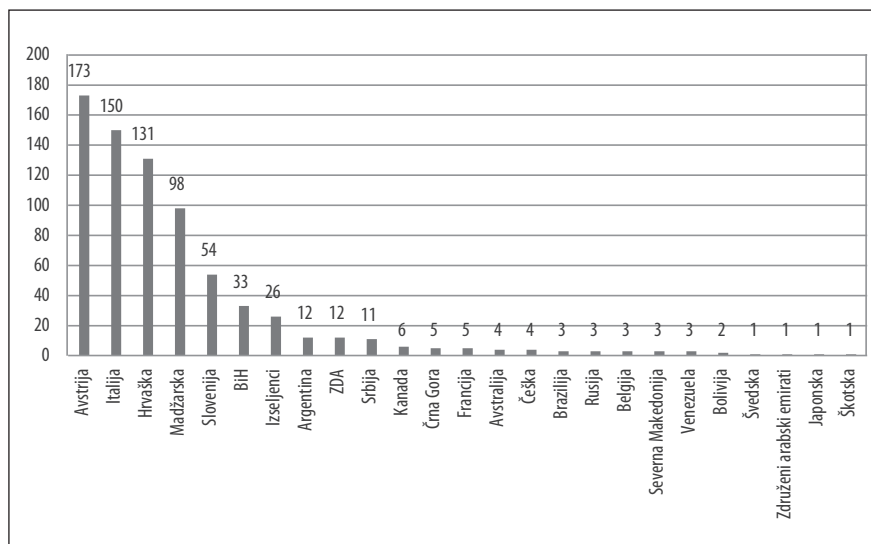
Primerjava TV oddaj jasno kaže, da je bilo več prispevkov o problematiki PSMH pripravljenih v oddaji Rojaki. Največ oddaj so predvajali v obdobju 2021–2023, pri čemer je bilo v letu 2022 pripravljenih kar 29 oddaj, ki so povezane s PSMH. Vse od leta 2023 pa je pri oddaji Rojaki opažen upad

števila oddaj, namenjenih PSMH. Upad je viden tudi pri oddaji Obrazi naših rojakov.

Tu velja izpostaviti, da je pregled spletnih medijev Delo in STA pokazal na precej nizko število člankov, ki zadevajo PSMH, medtem ko je situacija v primeru TV oddaj drugačna. Ker je v letu 52 tednov in gre za oddaji, ki se predvajata enkrat tedensko, je bila v letu 2022 v povprečju vsaka druga oddaja namenjena slovenski manjšini na Hrvaškem, kar sploh ni malo, glede na to, da je za pripravo prispevka potrebno terensko delo in precej več organizacije in finančnih sredstev kot za pripravo vsebine spletnega članka. Kljub temu pa leto 2022 predstavlja vrhunec pogostosti predvajanja oddaj s tematiko PSMH, saj so v ostalih obdobjih številke precej nižje. Ne glede na vse pa tudi v primeru TV oddaj vsebine o slovenski manjšini na Hrvaškem v celotnem obdobju 2015–2025 niso ravno pogoste oz. se jim ne namenja veliko pozornosti. Pomembno se zdi poudariti tudi, da gre za oddaji s podobno tematiko, ki se nanaša na slovenske skupnosti zunaj Slovenije, kar zagotovo vpliva tudi na pogostost poročanja o PSMH.

Za boljši vpogled v stanje in obseg dejanskega poročanja o PSMH je potrebna primerjava z drugimi slovenskimi skupnostmi, ne le v sosednjih državah Republike Slovenije temveč tudi drugod po Evropi in svetu.

Graf 4: Število vsebin TV oddaje Rojaki, namenjenih slovenskim skupnostim v različnih državah (2020–2025)

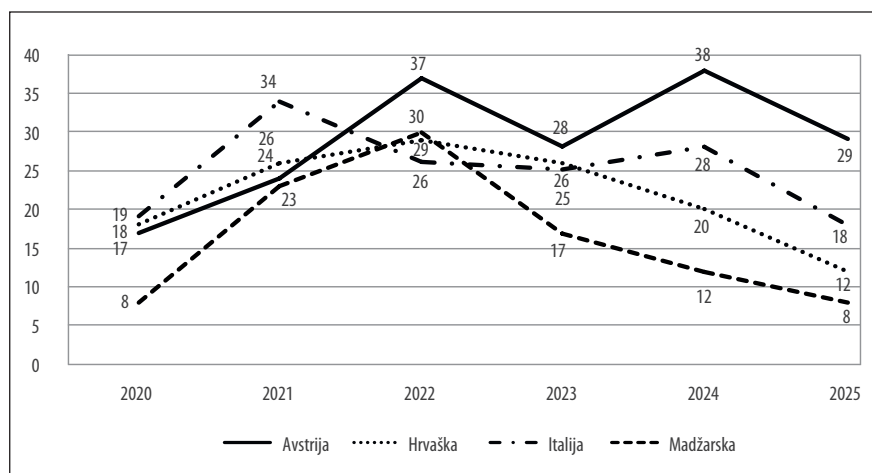
Vir: Riman et al. 2025, 30.

Največ oddaj je bilo povezanih s slovenskimi skupnostmi v Avstriji (173), sledijo slovenske skupnosti v Italiji (150), na Hrvaškem (131) in Madžarskem

(98), zato je možno sklepati, da so najbolj zastopane prav slovenske manjšine v sosednjih državah. Slovenske skupnosti v oddaljenih državah (Argentina, ZDA, Kanada, Avstralija) imajo manj prispevkov, medtem ko se o nekaterih skupnostih poroča izjemno redko. Na obseg poročanja vplivajo različni dejavniki: zakonska zavezanost RTV za poročanje o slovenskih skupnostih v sosednjih državah (čeprav v starem ZMed PSMH niso bili omenjeni), dosegljivost (sosednje države so lažje dosegljive; že poročanje o Slovencih v Zadru je bolj težko izvedljivo zaradi finančnih pa tudi kadrovskih razlogov, ker ni dovolj televizijskih ekip, ki bi lahko bile več dni na terenu), ter organiziranost skupnosti.

Razlike v pogostosti poročanja so očitne tudi med slovenskimi skupnostmi v sosednjih državah (graf 5).

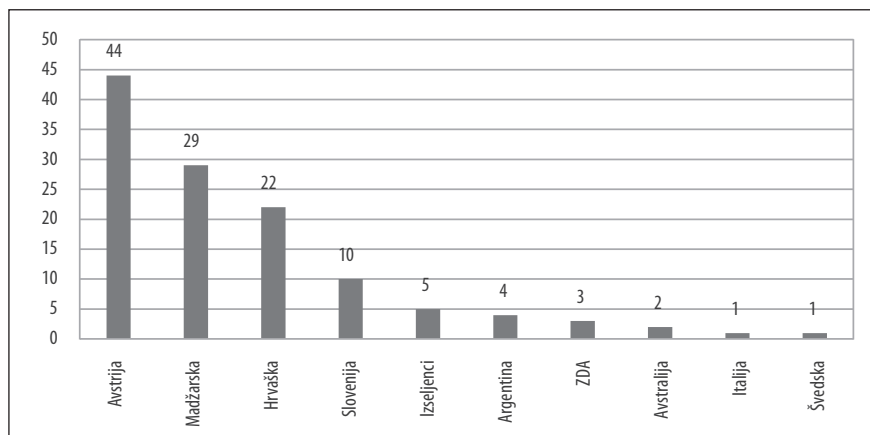
Graf 5: Število TV oddaj Rojaki o slovenskih skupnostih v sosednjih državah (2020–2025)

Vir: Riman et al. 2025, 30.

Graf 5 kaže, da so bili v oddaji Rojaki med letoma 2020 in 2025 največ pozornosti deležni Slovenci v Avstriji, kjer je število oddaj stabilno visoko skozi celotno analizirano obdobje. Poročanje o Slovencih v Italiji doseže vrh v letu 2021, nato pa zanimanje novinarjev postopno upada. Poročanje o Slovencih na Madžarskem izrazito raste do leta 2022, nato pa prav tako izgubi pozornost. PSMH so obravnavani najmanj dosledno, saj po letu 2022 sledi občuten upad medijske prisotnosti. Takšna razporeditev kaže, da imata slovenski manjšini v Avstriji in Italiji prednost, PSMH ostajajo v ozadju, najmanj pa je prisotna slovenska skupnost iz Madžarske. To je lahko povezano s samim dogajanjem v skupnostih, njihovo vitalnostjo in aktivnim vključevanjem v lokalno okolje, ter s tem, koliko se lahko o njih obvešča.

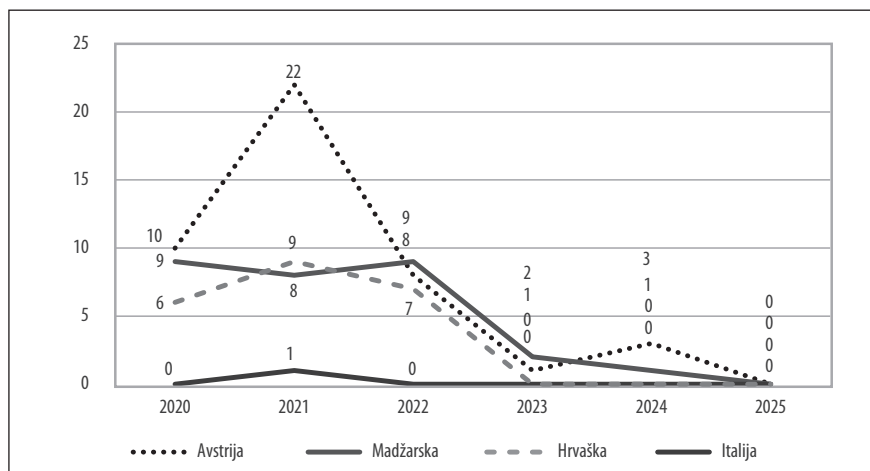
Graf 6: Število TV oddaj Obrazi naših rojakov, namenjenih slovenskim skupnostim v različnih državah (2020–2025)

Vir: Riman et al. 2025, 35.

Kot je razvidno iz grafa 6, so bile med letoma 2020 in 2025 televizijske oddaje Obrazi naših rojakov pričakovano najbolj posvečene pripadnikom slovenskih skupnosti v sosednjih državah, in sicer: slovenski skupnosti v Avstriji (44), na Madžarskem (29) in na Hrvaškem (22). Presenetljivo je, da so bili pripadniki slovenske skupnosti v Italiji prisotni samo v eni oddaji, za kar nismo mogli najti razlage. Pričakovano pa je bil manjši delež oddaj namenjen slovenskim skupnostim v izseljenstvu.

Graf 7: Število TV oddaj Obrazi naših rojakov o slovenskih skupnostih v sosednjih državah (2020–2025)

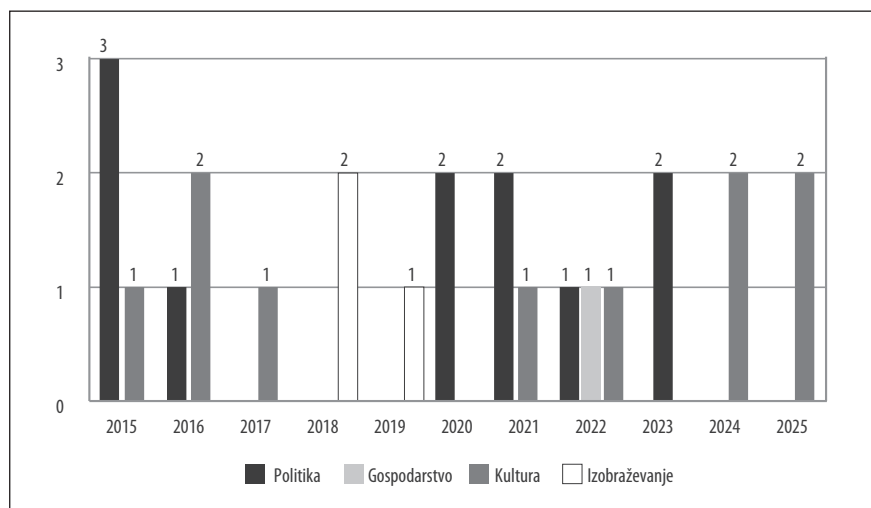

Vir: Riman et al. 2025, 41–42.

TV oddaja *Obrazi naših rojakov* je bila v prvih treh letih (2020–2022) intenzivno usmerjena predvsem na slovenske skupnosti v Avstriji, na Madžarskem in Hrvaškem. Medijsko najbolj prisotna je bila slovenska skupnost v Avstriji, ki je svoj vrhunec doživela v letu 2021. V istem letu je vrhunec v poročanju v tej oddaji dosegla tudi slovenska skupnost na Hrvaškem, medtem ko je slovenska skupnost na Madžarskem vrhunec doživela v letu 2023. Od leta 2023 je zabeleženo zmanjševanje števila TV oddaj o vseh slovenskih skupnostih v sosednjih državah, od urednika Dušana Tomažiča pa smo prejeli informacijo, da se bodo v letu 2025 osredotočili na prispevke o Slovencih v Parizu.

V prispevku smo analizirali tudi vsebino člankov v *Delu* in *STA*. Pri analizi *Dela* smo našli tudi članek, ki se nanaša na učenje slovenskega jezika Slovencev po vsem svetu, kjer pa – zanimivo – Slovenci na Hrvaškem niso omenjeni. Avtorica članka izpostavi: »Kar 597.500 Slovencev živi po oceni vlade zunaj Slovenije ...« in navede tudi različne dele sveta, kjer živijo Slovenci, kot so npr. Severna in Južna Amerika pa tudi Avstralija, a pri tem izpusti številne pripadnike slovenske manjšine na severnem Hrvaškem, kjer v mejnem območju deluje devet slovenskih kulturnih društev in kjer se slovenščina uči že desetletja. Še več, v članku je navedeno, da imajo »status manjšine tudi zamejski Slovenci v Porabju na Madžarskem, v Avstriji in Italiji«, četudi prikažejo sliko sveta, kjer je označeno, da dopolnilni pouk in tečaj slovenščine potekata tudi na Hrvaškem. Našteta sta tudi dva lektorata, čeprav so tedaj na Hrvaškem delovali že trije (Zupanič 2020). Število člankov *Dela* v oblikovanih kategorijah je prikazano v grafu 8.

Graf 8: Skupine vsebin člankov v *Delu* (2015–2025)

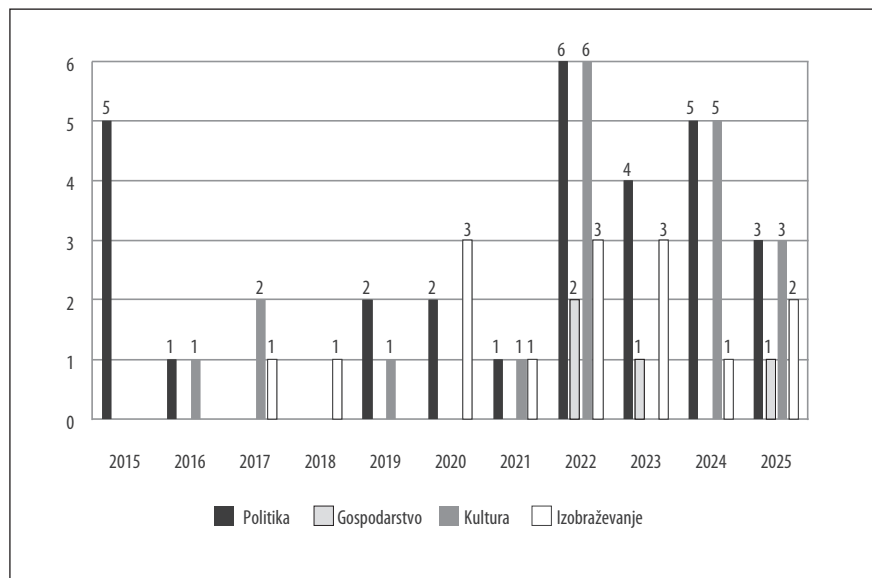

Nasploh je razvidno, da je politika najmočnejša kategorija skozi celotno obdobje obveščanja ter da je bilo skupno 11 člankov na temo politike. Slednji so bili v ospredju predvsem v letih 2015, 2016 in 2025 ter nekaj manj v letih 2020 in 2021 – v teh obdobjih je bilo mogoče zaznati različna dogajanja. V ospredju so bila politična vprašanja manjšinskih volitev in s tem povezana nizka udeležba, pa tudi dileme glede financiranja manjšinskih medijev in društev ter težave, ki jih je na politični ravni prinesla epidemija covida-19. Politična vprašanja smo zaznali tudi v člankih leta 2023 in 2024, ko so zadevala splošna politična področja in povezovanja dveh držav, medtem ko v letih 2017–2019 ter 2022 člankov s političnimi vsebinami nismo našli.

Veliko prispevkov je bilo namenjenih kulturnim dejavnostim in praznovanjem, pa tudi vlogi slovenskih kulturnih društev in aktivnostim, ki se izvajajo v okviru le-teh. Na področju kulture se najpogosteje pojavljajo članki ob različnih obletnicah slovenskih kulturnih društev, praznikih in društvenih dogodkih. V zadnjih letih se pojavljajo teme o mladih in prihodnosti društev, ohranjanju identitete, v zvezi s tem pa tudi o položaju slovenskega jezika in izzivov, ki jih ima skupnost z učnim kadrom. Gospodarstvo se pojavi šele v letu 2022, ko se je ustanovila Zamejska gospodarska koordinacija.

Vse skupaj je bilo objavljenih 25 člankov, od katerih jih je največ napisal Dejan Vodovnik, medtem ko so drugi avtorji imeli 1–2 prispevka. Analizo vsebine zbranih člankov smo za obdobje 2015–2025 izvedli tudi za STA (graf 9).

Graf 9: Skupine vsebin člankov v STA (2015–2025)

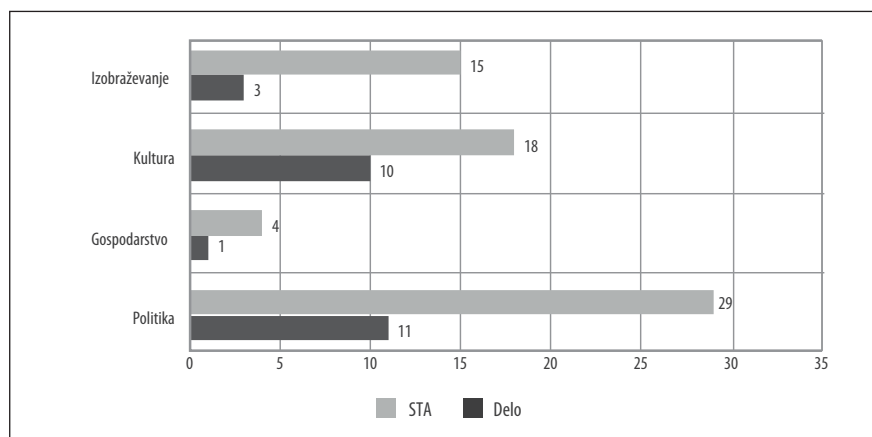

V obravnavanem obdobju je zabeleženih 67 člankov, kar ponovno kaže, da so pri STA v primerjavi z Delom poročali bistveno več. Največ člankov je namenjenih politični sferi (29), in sicer volitvam manjšinskih predstavnikov, delovanju v hrvaškem parlamentu ter obiskom slovenskih ministrov in državnih predstavnikov. V letu 2022 je zabeleženih največ člankov na temo politike in pripadnikov slovenske manjšine na Hrvaškem. Članke, ki se navezujejo na politiko, smo zaznali v skoraj vseh časovnih obdobjih z izjemo let 2015, 2017 in 2018. Tudi v preostalih letih se članki navezujejo predvsem na politično povezovanje obeh držav in ohranjanje dobrih odnosov, pomen ohranjanja jezika ter manjšinske volitve. Eden zanimivejših člankov v letu 2020 se je nanašal na priporočilo, ki ga je Svet Evrope izdal Hrvaški za večjo promocijo manjšinskih jezikov, med katere spada tudi slovenščina. V letu 2025 pa sta dva prispevka obravnavala samo sum korupcije predsednice Zveze slovenskih društev na Hrvaškem Barbare Antolić Vupora.

Za političnim področjem je največje število objav v obravnavanem obdobju STA namenila področju kulture in izobraževanja, in sicer skupaj 33 člankov. Posebej je bila tematika povezana z učenjem slovenskega jezika in kadrovske izzivi, s katerimi se srečujejo PSMH. Pogosta tema so bile tudi kulturne dejavnosti in delovanje slovenskih društev na Hrvaškem: od obeleževanja kulturnega praznika, filmskih festivalov, obletnic društev, vseslovenskih srečanj, ustvarjanja in delovanja društev pa vse do volitve in vodenja Zveze slovenskih društev. V zadnjih letih se med vsebinami pojavljajo tudi gospodarske pobude, kot so ustanavljanje združenj ali želje po boljših prometnih povezavah med Slovenijo in Hrvaško, predvsem od leta 2023 dalje.

Zanimalo nas je, ali so v Delu in STA poročali o istih tematikah, zato smo primerjali število člankov glede na vsebino (graf 10).

Graf 10: Število člankov v Delu in STA glede na vsebino (2015–2025)

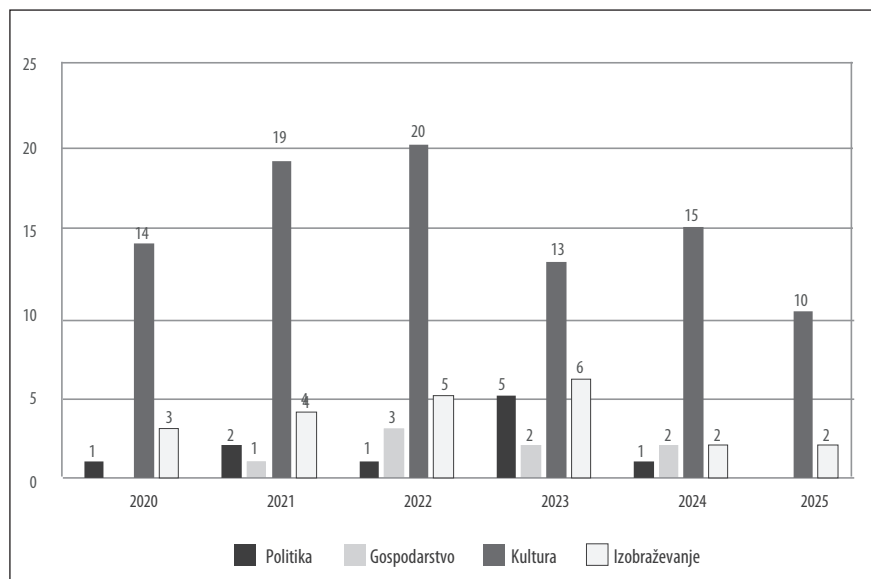

Iz grafa 10 je razvidno, da je STA objavila veliko več člankov kot Delo, kar kaže na močnejši fokus na stalno poročanje o političnih in institucionalnih zadevah. Razlog za to bi lahko bilo dejstvo, da je medijska hiša ukinila svoje zagrebško dopisništvo, poleg tega pa tudi slovenski novinarji, ki so občasno prihajali na Hrvaško in poročali o situaciji med PSMH, tega skorajda več ne počnejo.⁷

Delo je v primerjavi s STA bolj selektiven medij pri temah, ki zadevajo področje (slovenskih) manjšin, in je tako osredotočen na kulturne in izobraževalne dogodke. STA večkrat poroča o uradnih dogodkih, srečanjih, volitvah in zakonodaji, medtem ko Delo bolj opisuje dogodke in projekte manjšine.

Poleg Dela in STA smo se osredotočili tudi na že prej omenjeni televizijski oddaji, ki se nanašata na problematiko Slovencev v sosednjih državah in po svetu. Zaradi časovne omejitve in drugačnega profila (ne gre za tiskani, temveč audiovizualni medij) ni bilo mogoče opraviti podrobnejše primerjave. Oddaji sta za naš prispevek relevantni, saj sta namenjeni prav slovenski skupnosti zunaj RS. Oddaja Rojaki in Obrazi naših rojakov sta po vsebini primerljivi (RTV 2025b), le da daje slednja večji poudarek na posameznike. Tudi v tem primeru smo oddaje razvrstili po skupinah vsebin (graf 11).

Graf 11: Skupine vsebin TV oddaje Rojaki (2020–2025)

Vir: Riman et al. 2025, 30–40.

⁷ Pomembno je omeniti Dragico Jaksetič in Toma Šajna, ki sta redno in zelo kakovostno poročala o različnih dogajanjih med PSMH.

Graf 11 kaže, da se v oddaji Rojaki posvečajo raznolikim vsebinam ter da za razliko od Dela in STA največ pozornosti posvečajo tematikam, ki zadevajo dejavnosti slovenskih kulturnih društev na Hrvaškem. Večji interes za PSMH je opazen med letoma 2021 in 2023, ko je bilo zabeleženih med 26 in 29 oddaj na letni ravni. V letu 2024 je razviden manjši upad, saj je bilo PSMH posvečenih 20 oddaj, v letu 2025 pa le 12, vendar leta še ni konec in obstaja možnost, da se število oddaj poveča.⁸

Najpogostejše predvajane vsebine so torej zadevale področja kulture – v letu 2022 so temu namenili kar 20 oddaj, v preostalih letih pa nekaj manj (10–19). Sledi področje izobraževanja, vključno s poukom slovenščine, potujočimi knjižnicami in lektorati, medtem ko se politika in gospodarstvo pojavljata redkeje. Izobraževanju so od leta 2020 dalje letno namenili po eno oddajo več (3–6 oddaj), vendar je leta 2024 in 2025 število oddaj izredno upadlo (2 oddaji). V področje izobraževanja smo vključili tudi vprašanje slovenskega jezika na Hrvaškem. Iz pregledanih vsebin je razvidno, da so se v oddajah Rojaki posvečali predvsem vprašanju jezika na izobraževalni ravni (vzpostavitev in izvajanje pouka slovenščine v osnovnih in srednjih šolah na Hrvaškem, podrobnosti o lektoratu slovenskega jezika v Zagrebu, Zadru in na Reki ter tečaji slovenskih društev in letna srečanja učiteljev slovenščine).

Najmanj vsebin smo našli na področju gospodarstva, in sicer v letih 2021–2024, upad pa je viden tudi v letu 2025. V okviru tega so poročali o delovanju Kmetijsko-izobraževalne skupnosti Gorski kotar ter domu za ostarele Sv. Ana v Cestici.

Najbolj aktivna novinarja sta bila Tjaša Lotrič in Dušan Tomažič, medtem ko je prispevek drugih novinarjev skromnejši. Geografsko so prispevki razpršeni po Hrvaški, kot prikazuje graf 12.

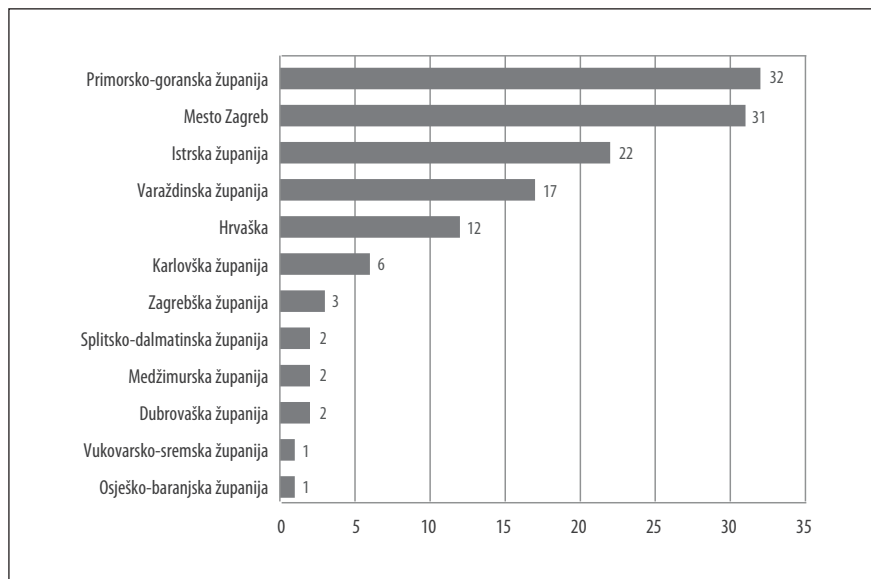
Čeprav so bile oddaje povezane predvsem z različnimi kraji, smo zaradi velikega števila (več kot 130) prikazali njihovo geografsko razpršenost predvsem po županijah. Oddaje, ki so analizirale določene vsebine in so zaradi tematike povezovale več krajev, smo uvrstili pod Hrvaško kot celoto. Jasno pa je, da se je največ poročalo o situaciji med PSMH v Primorsko-goranski županiji, kjer so bili zajeti različni kraji – od Reke in Lovrana do Lokev in Prezida. Primorsko-goranski županiji sledita Mesto Zagreb in Istrska županija, medtem ko je bilo o PSMH v drugih županijah manj poročanja.

Če podatke iz grafa 12 gledamo skozi prizmo slovenskega organiziranja, ugotovimo, da so poročali iz krajev, kjer je skupnost najbolj vitalna in kjer je največje število društev ter svetov slovenske manjšine na ravni občine, mesta ali županije. V oči pa bode podatek, da je bilo za Zadar poročanje omejeno le

8 V eni oddaji se zvrsti več različnih tematik (tako v smislu slovenskih skupnosti kot tudi tematik-gospodarstvo, kultura, izobraževanje, politika; v raziskavi tako kot oddajo opredeljujemo oddajo, v kateri je bil en del namenjen PSMH).

na lektorate, medtem ko o delovanju tamkajšnjega društva ni bila pripravljena nobena oddaja. V medijsko poročanje oddaje Rojaki pa so bila vključena tudi društva, oddaljena od slovensko-hrvaške meje, kot na primer v Dubrovniku in Osijeku.

Graf 12: Geografska pokritost hrvaških županij in Hrvaške v TV oddaji Rojaki (2020–2025)

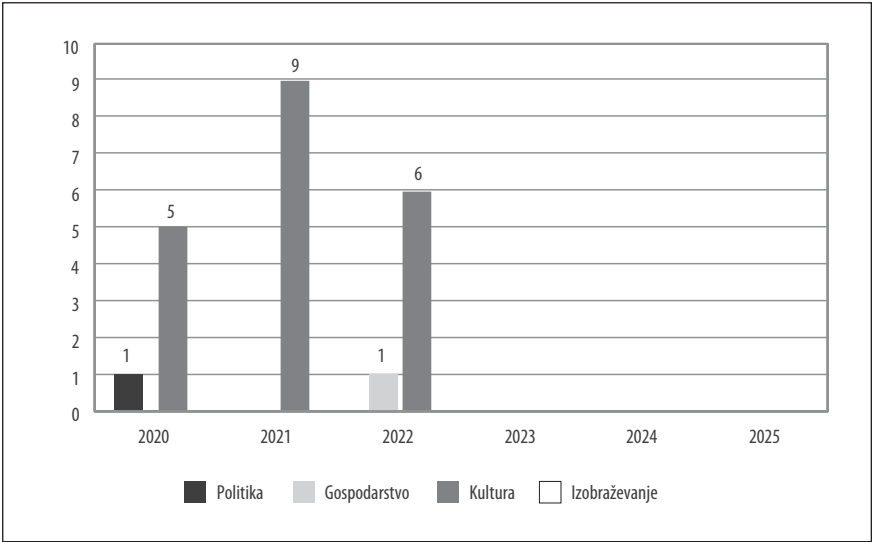

Vir: Riman et al. 2025, 30–40.

Druga oddaja, ki smo jo že omenjali in ki je zelo pomembna za PSMH, je oddaja Obrazi naših rojakov. Tudi tu smo analizirali vsebino in pogostost vključevanja problematike PSMH (graf 13).

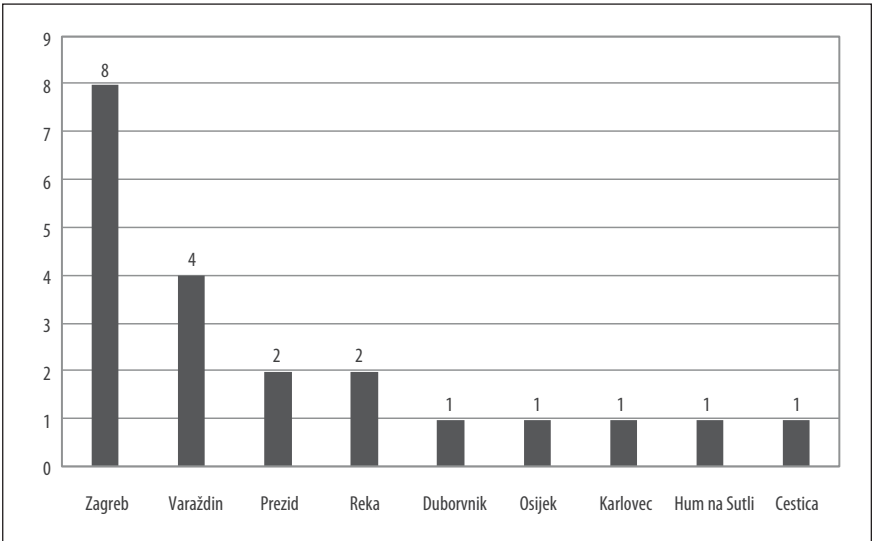
Kot je razvidno iz grafa 13, je oddaja vsebinsko temeljila predvsem na kulturi (20 prispevkov), o gospodarstvu in politiki pa je bila pripravljena samo po ena oddaja. Predstavljena sta bila gradnja vzorčne kmetije in delovanje slovenskih kulturnih društev na Hrvaškem, v preostalih oddajah pa so se osredotočili na predstavitev pomembnih članov slovenske skupnosti na Hrvaškem. Oddaje niso bili omejene samo na obmejno območje, ampak so obravnavale celotno Hrvaško (graf 12). Na tem mestu moramo poudariti, da po letu 2022 v oddajo niso bili več vključeni prispevki, ki so se nanašali na PSMH, za leto 2025 pa prispevki v spletnem arhivu RTV sploh niso na voljo, zato jih ni bilo mogoče analizirati. Zanimivo bi bilo vedeti, zakaj so v oddaji v obdobju 2023–2024 (potencialno tudi 2025) povsem prenehali pripravljati prispevke o PSMH. Glavni in praktično edini stalni avtor teh oddaj je Dušan Tomažič.

Graf 13: Skupine vsebin TV oddaje Obrazi naših rojakov v zvezi s PSMH (2020–2025)

Vir: Riman et al. 2025, 41–42.

Graf 14: Geografska pokritost hrvaških krajev v TV oddaji Obrazi naših rojakov (2020–2022)

Vir: Riman et al. 2025, 41–42.

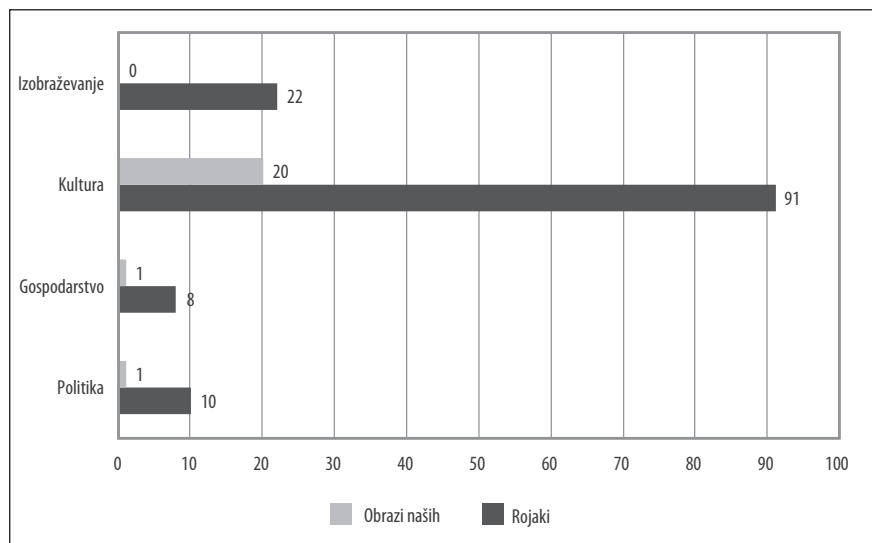
Iz grafa 14 je razvidno, da je pokrit predvsem severozahodni del Hrvaške (Zagreb, Varaždin, Cestica) z občasnimi prispevki iz drugih mest, kot so Reka,

Dubrovnik in Osijek. Vključena je bila tudi Ljubljana in to predvsem v primerih, ko so predstavljeni posamezniki iz Hrvaške, ki iz različnih razlogov živijo v Ljubljani (šolanje, služba). Medtem ko se je pri oddaji Rojaki geografska razpršenost lahko povezala z vitalnostjo in aktivnostjo slovenske skupnosti, je urednik oddaje Obrazi naših rojakov sam izbral sogovornike glede na to, koliko so mu se zdeli zanimivi in pomembni za delovanje slovenskih skupnosti v sosednjih državah Slovenije.

Tukaj moramo ponovno izpostaviti, da smo v raziskavi analizirali le podatke v časovnem obdobju 2020–2022, saj v letih 2023–2025 prispevkov o PSMH v oddaji Obrazi naših rojakov ni bilo. Poleg tega vsebinska primerjava oddaj ni relevantna, saj gre, kot že zapisano, pri eni izmed oddaj za usmerjen fokus v izbrane pripadnike slovenske manjšine na Hrvaškem, medtem ko se v oddaji Rojaki posvečajo raznolikim vsebinam, kot je to razvidno iz grafa 11. Kljub temu, da so v oddaji Obrazi naših rojakov poročali tudi o nekaterih slovenskih društvih, se ne morejo primerjati s pogostostjo tovrstnih vsebin v oddaji Rojaki. Ravno tako je razvidna razlika na področju kulture, natančneje pri poročanju o izbranih pripadnikih slovenske manjšine. Ta vsebina je fokus oddaje Obrazi naših rojakov, analiza vsebine pa je pokazala malo prispevkov v primerjavi z ostalimi prispevki na področju kulture (Rojaki: 2020:4; 2021:3; 2022:3; 2023:9; 2024:2; 2025:0; Obrazi naših rojakov: 2020:5; 2021:5; 2022:4). Od leta 2023 oddaja Obrazi naših rojakov ni več poročala o PSMH, zato primerjava med oddajama ni mogoča. Kljub temu pa lahko zapišemo, da v obdobju 2020–2022 med oddajama ni velikih razlik, a je bilo vseeno nekaj več prispevkov na temo izbranih PSMH pripravljenih v oddaji Obrazi naših rojakov. Pri oddaji Rojaki je v letu 2023 razviden velik poskok v številu prispevkov o izbranih PSMH (9), je pa takoj za tem razviden tudi močan upad, za kar nimamo pojasnila.

Iz grafa 15 je razvidno, da je bilo v obdobju 2020–2025 veliko več oddaj s problematiko PSMH ustvarjenih v oddaji Rojaki, ki se tudi tematsko precej razlikujejo. Pri obeh oddajah je bil največji poudarek na kulturnem delovanju, kar ne preseneča, saj so jedro slovenstva na Hrvaškem prav slovenska kulturna društva. Oddaja Obrazi naših rojakov ni poročala o izobraževanju, gospodarstvu in politiki ali pa je bilo to zelo omejeno. Oddaja Rojaki pa je vsa tri področja pokrivala razmeroma enakomerno, pri čemer je bilo nekoliko več poudarka na izobraževanju.

Graf 15: Število skupin vsebin oddaj Rojaki in Obrazi naših rojakov s problematiko PSMH (2020–2025)⁹

Vir: Riman et al. 2025, 30–40; 41–42.

5 Zaključna razmišljanja

Prispevek s kritično diskurzivno analizo zakonodajnega okvira, poročil medijskih hiš in medijskih vsebin preučuje prisotnost PSMH v slovenskih medijih v obdobju med letoma 2015 in 2025. Raziskava je pokazala, da je predstavitev PSMH v medijskem prostoru RS neenakomerna, pogojena z zakonodajnimi vrzeli in pomanjkanjem sistematične evidence ter odvisna od posameznih novinarskih in uredniških pobud.

PSMH so prisotni v izbranih medijih (Delo, STA, oddaji Rojaki in Obrazi naših rojakov), vendar je intenzivnost in število prispevkov odvisna od posameznega medija. Medtem ko sta Delo in STA objavila relativno majhno število člankov (25 oziroma 67 v desetletju), je televizijski program RTV Slovenija, predvsem prek oddaj Rojaki in Obrazi naših rojakov, ponudil precej obsežnejšo in rednejšo pokritost. Kljub temu je celotna prisotnost PSMH v primerjavi z obsegom poročanja o slovenskih manjšinah v Avstriji in Italiji marginalna.

⁹ Kljub temu, da v oddaji Obrazi naših rojakov v obdobju 2023–2025 ni bilo prispevkov na temo PSMH, primerjalno analizo z oddajo Rojaki opravljamo za celotno obdobje 2020–2025, saj je tudi 0 prispevkov v letu relevanten podatek.

Razlika v številu člankov med Delom in STA ter oddajama Rojaki in Obrazi naših rojakov izvira iz različnih namenov teh medijev. Oddaji Rojaki in Obrazi naših rojakov sta namenjeni Slovencem zunaj meja Republike Slovenije in je poročanje o slovenskih skupnostih v sosednjih državah njuna primarna vsebina, ne pa obrobna tema kot pri drugih medijih. Drugi razlog je ta, da ima RTV Slovenija kot javni servis zakonsko obveznost (čeprav je bila v starem ZMed nepopolna) javno informirati tudi Slovence v sosednjih državah Slovenije. Te oddaje so neposredna operacionalizacija te obveznosti. Televizijski format omogoča tudi privlačnejšo in bolj osebno predstavitev skupnosti prek slike, zvoka in intervjujev. Prikaz kulturnega dogodka, portreta posameznika ali vsakdanjega življenja je za televizijo bolj primeren kot za tiskani članek. To je še posebej veljalo za oddajo Obrazi naših rojakov, ki je bila osredotočena na portretiranje posameznikov. Kot je razvidno iz grafov, je bila velika večina vsebin v teh oddajah namenjena kulturnim dejavnostim, društvom in posameznikom. To so teme, ki so »vidne« in se dobro ujemajo s terenskim snemanjem. PSMH imajo razvito mrežo kulturnih društev, kar nudi bogat vir zgodb za tovrstne oddaje.

Število oddaj kaže na neenakomerno poročanje. V oddaji Rojaki je bil vrhunec poročanja dosežen v letih 2021–2023, s kar 29 prispevki leta 2022, kar predstavlja približno eno oddajo na dva tedna. Vendar je po letu 2023 prišlo do izrazitega upada. Še bolj skrb vzbuja oddaja Obrazi naših rojakov, kjer so prispevki o PSMH popolnoma prenehali po letu 2022, kar kaže na odsotnost trajne in sistematične programske politike urednika te oddaje.

Vsebine, o katerih so slovenski mediji poročali, so neposredno povezane s ključnimi in včasih tudi kompleksnimi dogodki znotraj slovenske skupnosti na Hrvaškem. Teme, o katerih so mediji poročali, niso bile izbrane naključno.

Na področju politike so največ poročali o manjšinskih volitvah in nizki volilni udeležbi, kar je neposredno osvetljevalo problem apatije in vprašanje reprezentativnosti izvoljenih predstavnikov znotraj slovenske skupnosti. Odpirali so tudi vprašanja financiranja skupnosti ter poročali o obiskih visokih predstavnikov slovenske politike, ki so se v določenih primerih lahko seznanili z izzivi, s katerimi se soočajo PSMH.

Na področju kulture so mediji obveščali predvsem o življenju in delovanju slovenskih kulturnih društev na Hrvaškem. Čeprav se zdi, da je to problematika, o kateri se poroča lažje, ker praviloma nima političnih in drugih konotacij, so v kontekstu življenja manjšinske skupnosti vseeno ključnega pomena. Omenjene so bile obletnice društev in kulturni dogodki (koncerti, razstave in srečanja). Vse to kaže na kontinuiteto, odpornost in vitalnost skupnosti.

Področje izobraževanja ocenjujemo kot najbolj kritično temo, čeprav je izjemno pomembno za ohranjanje slovenske kulture in jezika. V okviru

izobraževanja smo tako ugotovili, da so se mediji dotikali pouka slovenskega jezika in kadrovskih izzivov, pa tudi delovanje lektoratov.

Na področju gospodarstva, kjer je bilo tudi najmanj člankov, pa so predvsem obveščali o delovanju Zamejske gospodarske koordinacije in o drugih poskusih gospodarskega povezovanja s Slovenijo.

Ključna razlika med poročanji v tu izbranih medijih pa je pristop. STA in Delo poročata bolj občasno in dogodkovno, pri čemer STA izkazuje večjo pogostost in osredotočenost na institucionalne vsebine. Oddaja Rojaki je pokazala največjo globino, vendar je njena kontinuiteta vprašljiva, njena slabost pa ta, da poroča predvsem o kulturi. Oddaja Obrazi naših rojakov se je osredotočala skoraj izključno na kulturo in posamezne osebnosti, kar je sicer tudi namen oddaje.

Čeprav se morda na prvi pogled zdi, da je bilo poročanje v slovenskih medijih površno, ugotavljamo, da temu ni tako. Tematike, ki so bile izpostavljene, so neposredno in tesno povezane z najpomembnejšimi dinamikami znotraj slovenske skupnosti na Hrvaškem. Mediji so tako, kot je tudi njihova vloga, delovali kot zrcalo, ki je odražalo najpomembnejše trende, uspehe in izzive, s katerimi se soočajo PSMH. Vseeno pa je treba poudariti, da je poročanje pogosto dogodkovno (obletnice, volitve, uradni obiski). Manjka analitično in raziskovalno poročanje ter poročanje o vsakdanjih izzivih (asimilacija, jezikovna politika na lokalni ravni, socialni položaj, perspektive mladitih). Poročanje je bilo osredotočeno na slovensko skupnost v županijah, kjer je slednja tudi najbolj organizirana (Primorsko-goranska, Istrska). Manjka pokritost slovenske skupnosti na geografskih območjih, kjer je bolj razpršena ali kjer ne obstajajo (samo)organizacije, ki bi ji nudile podporo.

Zaključimo lahko, da prisotnost PSMH v slovenskih medijih ni sistematična, temveč je odvisna od posameznih dejavnikov, kot so zagnanost novinarjev in urednikov, trenutno politično dogajanje in možnosti financiranja terenskega dela. Nepopolna in do leta 2025 neposodobljena zakonodaja je nedvomno prispevala k določeni marginaliziranosti. Neomenjanje PSMH v zakonih in odsotnost zavesti v Sloveniji, da na Hrvaškem obstaja slovenska manjšina, dodatno slabita položaj PSMH v slovenskih večinskih medijih. Za izboljšanje stanja je nujno vzpostaviti jasnejše zakonske obveznosti, vzpodbuditi sistematično evidenco medijskih vsebin, namenjenih PSMH, in spodbuditi kontinuirano ter strokovno poročanje, ki bo preseglo zgolj obredno pokrivanje kulturnih dogodkov in političnih srečanj. Zavedanje, da je poročanje o sosednjih manjšinah v interesu celotne slovenske družbe za razumevanje svoje lastne raznolikosti in sosedskih odnosov, bi bil ključen korak naprej. Potrebna je volja na ravni odločevalcev v medijih in podpora s strani države za kakovostno, poglobljeno in redno poročanje, ki presega zgolj površinsko pokrivanje dogodkov.

Literatura in viri

- Fairclough, N., 2001. Critical Discourse Analysis as a Method in Social Scientific Research. V R. Wodak & M. Meyer (ur.) *Methods of Critical Discourse Analysis*. Sage, London, 121–138, <https://doi.org/10.4135/9780857028020.n6>
- Fairclough, N., Mulderrig, J. & Wodak, R. 1997. Critical Discourse Analysis. V T. Van Dijk (ur.) *Discourse Studies: A Multidisciplinary Introduction*. vol. 2, Sage, London, 258–284.
- Grafenauer D. & Munda Hirnök, K., 2013. Vloga tiskanih medijev pri prikazovanju slovenskih narodnih manjšin. *Treatises and Documents, Journal of Ethnic Studies / Razprave in gradivo, Revija za narodnostna vprašanja* 70, 9–30.
- Kotnik, V., 2013. *Mediji in nacionalne manjšine*. Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče, Univerzitetna založba Annales, Koper.
- Munda Hirnök, K., 1994. Mediji in slovenska manjšina na Madžarskem. V: P. Vencelj, V. Klemenčič & S. Novak Lukanović (ur.) *Manjšine v prostoru Alpe-Jadran: zbornik referatov*. Delovna skupnost Alpe-Jadran; Vlada Republike Slovenije, Ljubljana, 253–256.
- ORF – Österreichische Rundfunk, 2022. Hrvaški Slovenci za depolitizacijo odnosov. *VolksgruppenORF.at*, 28. 3., <https://volksgruppen.orf.at/slovinci/stories/3149079/> (dostop 10. 9. 2025).
- Resolucija o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2021–2025 (ReNPJP21–25)*. Uradni list RS 94 (2021), <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=RESO123> (dostop 16. 7. 2025).
- Resolucija o položaju avtohtonih slovenskih manjšin v sosednjih državah in s tem povezanimi nalogami državnih in drugih dejavnikov Republike Slovenije (RePASM)*. Uradni list RS 35 (1996), <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=RESO8> (dostop 15. 7. 2025).
- Riman, B., 2019. Slovenci na Hrvaškem – zadnji na dnevnem redu. *Novi odmev*, 71, 25.
- Riman, B., 2024. Pripadniki slovenske skupnosti na Hrvaškem v hrvaških in slovenskih medijih: Kdo so Slovenci na Hrvaškem v slovenskih in hrvaških medijih? V Z. Snoj Verbovšek (ur.). *Slovenski mediji na Madžarskem in Hrvaškem nekoč in danes (posvet)*. Slovenska matica, Ljubljana, 68–89.
- Riman, B., Novak Lukanović, S., Medvešek, M., Zver, S., Štiglic, N. & Duvnjak Turšič, B., 2025. *Pregled medijskih objav – verzija 2.*, Inštitut za narodnostna vprašanja vprašanja, Ljubljana, (rokopis).
- Roncelli, N., (ur.), 2022. *Slovenski mediji v Italiji nekoč in danes: referati s simpozija na Slovenski matici* 26. oktobra 2021. Slovenska matica, Ljubljana, 2022.
- RTV – Radiotelevizija Slovenija, 2015. *Letno poročilo 2015*, https://www.rtv slo.si/files/letno_porocilo/letno_porocilo_2015_lektorirano.pdf (dostop 15. 7. 2025).
- RTV – Radiotelevizija Slovenija, 2016. *Letno poročilo 2016*, https://www.rtv slo.si/files/letno_porocilo/2017_03_21-letno_porocilo_2016_lektorirano.pdf (dostop 12. 7. 2025).
- RTV – Radiotelevizija Slovenija, 2017. *Letno poročilo 2017*, https://www.rtv slo.si/files/letno_porocilo/2018_04_05-letno_porocilo_2017_komplet.pdf (dostop 12. 7. 2025).

- RTV – Radiotelevizija Slovenija, 2018. *Letno poročilo 2018 (skrajšano)*, https://www.rtvlo.si/files/razpisi_natecaji/2019/2019-04-16-letno_porocilo_2018_-_skraj-sano_lektorirano.pdf (dostop 12. 7. 2025).
- RTV – Radiotelevizija Slovenija, 2019. *Letno poročilo 2019*, https://www.rtvlo.si/files/letno_porocilo/2020-03-16-letno_porocilo_2019.pdf (dostop 12. 7. 2025).
- RTV – Radiotelevizija Slovenija, 2020. *Letno poročilo 2020*, https://img.rtvlo.si/_files/2021/03/30/39_348258153609035792_letno-porocilo-2020.pdf (dostop 13. 7. 2025).
- RTV – Radiotelevizija Slovenija, 2021. *Letno poročilo 2021*, https://img.rtvlo.si/_files/2022/09/09/39_424763950651932692_1-letno-porocilo-2021_24-2-2022-lektorirano.pdf (dostop 13. 7. 2025).
- RTV – Radiotelevizija Slovenija, 2022. *Letno poročilo 2022*, https://img.rtvlo.si/_files/2023/05/09/39_459871644521857042_letno-porocilo-rtv-slovenija-za-letno-2022.pdf (dostop 16. 7. 2025).
- RTV – Radiotelevizija Slovenija, 2023. *Letno poročilo RTV Slovenija za leto 2023*, https://img.rtvlo.si/_files/2024/04/17/39_509708948597637132_letno-porocilo-rtv-slovenija-2023-lektorirano.pdf (dostop 16. 7. 2025).
- RTV – Radiotelevizija Slovenija, 2024. *Letno poročilo 2024*, https://img.rtvlo.si/_files/2025/05/06/39_565394436792516883_173-letno-porocilo-2024-lekt.pdf (dostop 16. 7. 2025).
- RTV – Radiotelevizija Slovenija 2025a. *Oddaja Rojaki*, <https://www.rtvlo.si/tv/oddaja/oddaja/173251104> (dostop 10. 9. 2025).
- RTV – Radiotelevizija Slovenija 2025b. *Obrazi naših rojakov*, <https://www.rtvlo.si/tv/oddaja/173251108> (dostop 10. 9. 2025).
- RTV – Radiotelevizija Slovenija, 2025c. Pisna komunikacija z V. M., 24. 7.
- RTV – Radiotelevizija Slovenija, 2025d. Pisna komunikacija z R. B., 6. 9.
- RTV – Radiotelevizija Slovenija, 2025e. Pisna komunikacija z A. M., 24. 7.
- STA – Slovenska tiskovna agencija, 2020. *Letno poročilo 2020*, <https://agencija.sta.si/pdf/lp2020.pdf> (dostop 10. 7. 2025).
- STA – Slovenska tiskovna agencija, 2021. *Letno poročilo 2021*, <https://agencija.sta.si/pdf/lp2021.pdf> (dostop 10. 7. 2025).
- STA – Slovenska tiskovna agencija, 2022. *Letno poročilo 2022*, <https://agencija.sta.si/pdf/lp2022.pdf> (dostop 10. 7. 2025).
- STA – Slovenska tiskovna agencija, 2023. *Letno poročilo 2023*, <https://agencija.sta.si/pdf/lp2023.pdf> (dostop 10. 7. 2025).
- STA – Slovenska tiskovna agencija, 2024. *Letno poročilo 2024*, <https://agencija.sta.si/pdf/lp2024.pdf> (dostop 10. 7. 2025).
- USZS – Urad Vlade republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, 2023. *Dodeljena sredstva JR 2023 področje B*, https://www.gov.si/assets/vladne-sluzbe/USZS/Dokumenti/2023/Rezultati-razpisa/Dodeljena-sredstva_JR_2023_B.xlsx (dostop 10. 10. 2025).
- USZS – Urad Vlade republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, 2024. *Dodeljena sredstva JR 2024 področje B*, https://www.gov.si/assets/vladne-sluzbe/USZS/Dokumenti/Razpis-2024/Razpis-B/Dodeljena-sredstva-JR-2024-podrocje-B_.xlsx (dostop 10. 10. 2025).

- USZS – Urad Vlade republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, 2025a. *Dodeljena sredstva področje B JR 2025*, <https://www.gov.si/assets/vladne-sluzbe/USZS/Dokumenti/2025/Razpis-B/Dodeljena-sredstva-podrocje-B-JR-2025.xlsx> (dostop 10. 10. 2025).
- USZS – Urad Vlade republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, 2025b. Pisna komunikacija z B. Z., 4. 8. 2025.
- Van Dijk, T. A., 2001. Critical Discourse Analysis. V D. Tannen, D. Schiffrin & H. Hamilton (ur.) *The Handbook of Discourse Analysis*. Blackwell, Oxford, 352–371.
- Van Dijk, T. A., 2015. Critical Discourse Analysis. V D. Tannen, H.E. Hamilton & D. Schiffrin (ur.) *The Handbook of Discourse Analysis*. Wiley-Blackwell, Oxford, 466–485, <https://doi.org/10.1002/9781118584194.ch22>
- Varuh – Varuh človekovih pravic, 2016. *Letno poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2016*, https://www.varuh-rs.si/fileadmin/user_upload/pdf/lp/ (dostop 8. 7. 2025).
- Varuh – Varuh človekovih pravic, 2019. *Letno poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2019*, https://www.varuh-rs.si/fileadmin/user_upload/pdf/lp/ (dostop 9. 7. 2025).
- Varuh – Varuh človekovih pravic, 2020. *Letno poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2020*, https://www.varuh-rs.si/fileadmin/user_upload/pdf/lp/ (dostop 9. 7. 2025).
- Varuh – Varuh človekovih pravic, 2023. *29. letno poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2023*, https://www.varuh-rs.si/fileadmin/user_upload/pdf/lp/ (dostop 10. 9. 2025).
- Varuh – Varuh človekovih pravic, 2024. *30. letno poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2024*, https://www.varuh-rs.si/fileadmin/user_upload/pdf/lp/ (dostop 10. 9. 2025).
- Varuh – Varuh človekovih pravic, 2015. *Letno poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2015*, https://www.varuh-rs.si/fileadmin/user_upload/pdf/lp/ (dostop 8. 7. 2025).
- Varuh – Varuh človekovih pravic, 2017. *Letno poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2017*, https://www.varuh-rs.si/fileadmin/user_upload/pdf/lp/ (dostop 8. 7. 2025).
- Varuh – Varuh človekovih pravic, 2018. *Letno poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2018*, https://www.varuh-rs.si/fileadmin/user_upload/pdf/lp/ (dostop 8. 7. 2025).
- Varuh – Varuh človekovih pravic, 2021. *Letno poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2021*, https://www.varuh-rs.si/fileadmin/user_upload/pdf/lp/ (dostop 10. 9. 2025).
- Varuh – Varuh človekovih pravic, 2022. *Letno poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2022*, https://www.varuh-rs.si/fileadmin/user_upload/pdf/lp/ (dostop 10. 9. 2025).
- Varuh – Varuh človekovih pravic, 2025. Pisna komunikacija z N. K., 1. 8. 2025.
- Zakon o medijih (Zmed)*. Uradni list RS 110 (2006) – uradno prečiščeno besedilo, 36 (2008) – ZPOmK-1, 77 (2010) – ZSFCJA, 90 (2010) – odl. US, 87 (2011) – ZAvMS, 47 (2012), 47 (2015) – ZZSDT, 22 (2016), 39 (2016), 45 (2019) – odl. US, 67 (2019)

– odl. US in 82 (2021), <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO1608> (dostop 15. 7. 2025).

Zakon o medijih (ZMed-1). Uradni list RS 69 (2025), <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2025-01-2460/zakon-o-medijih-zmed-1> (dostop 15. 9. 2025).

Zakon o odnosih Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja (ZORSSZNM). Uradni list RS 43 (2006), 76 (2010) in 206 (2021) – ZDUPŠOP, <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO4387> (dostop 15. 7. 2025).

Zakon o Radioteleviziji Slovenija (ZRTVS-1). Uradni list RS 96 (2005), 109 (2005) – ZDavP-1B, 105 (2006) – odl. US, 26 (2009) – ZIPRS0809-B, 9 (2014) in 163 (2022), <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO4461> (dostop 16. 7. 2025).

Zakon o ratifikaciji evropske listine o regionalnih in manjšinskih jezikih (MELRJ). Uradni list RS, Mednarodne pogodbe, 17 (2000), 17 (2007) in 17 (2014), <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO2615> (dostop 16. 7. 2025).

Zakon o ratifikaciji Okvirne konvencije za varstvo narodnih manjšin (MKUNM). Uradni list RS, Mednarodne pogodbe, 4 (1998), <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO1041> (dostop 16. 7. 2025).

Zakon o ratifikaciji Sporazuma o sodelovanju v kulturi in izobraževanju med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Hrvaške (BHRSKUI). Uradni list RS 51 (1994), <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/1994-02-0076/zakon-o-ratifikaciji-sporazuma-o-sodelovanju-v-kulturi-in-izobrazevanju-med-vlado-republike-slovenije-in-vlado-republike-hrvaske> (dostop 16. 7. 2025).

Zakon o Slovenski tiskovni agenciji (ZSTAgen). Uradni list RS 50 (2011), 36 (2011), <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO5868> (dostop 16. 7. 2025).

Zakon o zunanjih zadevah (ZZZ). Uradni list RS 113 (2003) – uradno prečiščeno besedilo, 20 (2006) – ZNOMCMO, 76 (2008), 108 (2009), 80 (2010) – ZUTD, 31 (2015) in 30 (2018) – ZKZaš, <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO1611> (dostop 15. 7. 2025).

Zupanič, M., 2020. Slovenščine se učijo po vsem svetu. *Delo*, 6. 2., <https://www.delo.si/novice/svet/slovenscine-se-ucijo-po-vsem-svetu> (dostop 10. 9. 2025).

Financiranje

Prispevek je rezultat projekta Slovenska skupnost na Hrvaškem v sodobnem kontekstu: analiza njihovega socialno-ekonomskega položaja in odnosa njih pripadnikov do slovenskega jezika ter, kulturne ter politične participacije (V5-2362), ki ga financirata Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve in Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, ter rednega delovanja enote Reka (št. pogodbe 53204-37/2024-1537-4), ki jo financira Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Members of the Slovenian Minority in Croatia in Slovenian Online Media (2015–2025)

Abstract

This article examines the representation of members of the Slovenian minority in Croatia in Slovenian online media. The analysis is guided by three research questions: (1) whether members of the Slovenian minority in Croatia are present in online versions of selected Slovenian media, (2) which types of content are most frequently represented, and (3) whether the intensity of the presence of members of the Slovenian community in Croatia, as well as the types of content reported, vary depending on the media format. The study employs methods of critical discourse analysis, comparison, and descriptive analysis.

The findings show that Slovenian legislation prioritises print media and that members of the Slovenian minority in Croatia receive less coverage than Slovenian minorities in other neighbouring countries. A comparison of coverage by the Slovenian Press Agency and newspaper *Delo* reveals a low number of online articles devoted to the Slovenian minority in Croatia, with both outlets focusing predominantly on political topics. By contrast, the TV programmes *Rojaki* and *Obrazi naših rojakov* primarily covered cultural events and personal profiles of selected minority members and produced the largest share of media content on the Slovenian minority in Croatia during the period under review. The media representation of the Slovenian minority in Croatia depends largely on legislative obligations and the organisational characteristics of individual media outlets, including editorial focus, institutional interest, and the reporting capacities of journalists and editors. Although members of this minority are present in Slovenian online media and key political and cultural events are reported on, the overall volume of content remains limited. Therefore, more systematic, in-depth, and regular reporting on the everyday life and needs of the Slovenian minority in Croatia would be necessary.

Keywords: Slovenians in Croatia, Slovenian media, RTV Slovenija, Slovenian Press Agency, *Delo*